

"ציוני דרך בחייו של בן-גוריון"

עצמאות ישראל ודוד בן-גוריון

מערך לתלמידי חטיבת הביניים

לקראת יום העצמאות אנו מציעים למורות פעילות קצרה וחווייתית להכרות עם דמותו של ראש הממשלה הראשון.

החוברת "ציוני בחייו של בן-גוריון" היא אמצעי יעיל ושימושי להיכרות עם קורות חייו של ראש הממשלה הראשון. החוברת מסודרת באופן כרונולוגי, תוך הדגשה של אישים, מקומות ומושגים מרכזיים בחייו של בן-גוריון. בהתאם לכך, בסוף החוברת קיים מפתח (אינדקס) נושאי המסייע להתמצא בחוברת. המערך מציע היכרות עם דמותו של בן-גוריון תוך חשיפה לעולם המידענות, ופיתוח מיומנויות של מציאת תוכן והבניה.

תוצר כיתתי

כלל הכיתה תיצור ציר זמן המורכב משישה עד 12 ציוני דרך משמעותיים בחייו של בן-גוריון (תלוי במספר המחשבים, ואי לכך במספר הקבוצות).

העזרים

- קישור לחוברת הדיגיטלית "ציוני דרך בחייו של בן-גוריון", המופיעה באתר המכון למורשת בן-גוריון: [ללחוץ כאן](#)
- דפי A5
- כרטיסי משימה שלב ראשון.
- כרטיסי משימה שלב שני.
- חבל שאפשר למתוח לאורך אחד מהקירות, ואטבים שבעזרתם יוצג ציר זמן.
- מחשבים.

הפתיח

- מה אתם יודעים על דוד בן-גוריון?
היום ננסה להרכיב יחד ציוני דרך נבחרים מחייו של בן-גוריון.
- למה מתכוונים כשאומרים "ציוני דרך"?
המילה "דרך" מסמלת פעמים רבות את מהלך חייו של האדם. היום נעשה היכרות עם קורות חייו של בן-גוריון באמצעות חוברת הנקראת "ציוני דרך". החוברת מתפרסת על פני שנות חייו של בן-גוריון באופן כרונולוגי, כלומר על פי סדר השנים, ובסופה יש מפתח שמות המורכב משלוש קטגוריות: אנשים, מקומות ומושגים.

"ציוני דרך בחייו של בן-גוריון"

- המשך -

עבודה בקבוצות - בחירה בשלושה ציוני דרך

מחלקים את הכיתה לשלוש או לשש קבוצות - בהתאם למספר המחשבים הזמינים - כל קבוצה עובדת בעזרת מחשב. לכל קבוצה מחלקים שלושה דפים בגודל A5, והיא עובדת מול המחשב ונעזרת בקישור לחוברת הדיגיטלית "ציוני דרך".

המטרה של כל קבוצה: לבחור בשלושה אירועים הקשורים לקורות חייו של בן-גוריון מהחוברת הדיגיטלית "ציוני דרך". בסוף כל חוברת יש מפתח עם שמות של האנשים הקשורים לחייו של בן-גוריון, מקומות שבהם ביקר, ומושגים הקשורים לתולדות חייו.

כל קבוצה מקבלת קטגוריה אחת להתמקד בה: הקבוצה הראשונה תתמקד באנשים, הקבוצה השנייה תתמקד במקומות, והקבוצה השלישית תתמקד במושגים. אם יש שש קבוצות, שתי קבוצות יתמקדו באנשים, שתיים במקומות ושתיים במושגים.

שלב ראשון (קבוצת האנשים, קבוצת המקומות, קבוצת המושגים):

מחלקים לכל קבוצה את כרטיסי המשימה לפי נושאים לשלב הראשון (נספחים). הסבר המורה לקבוצות:

עליכם לבחור במילה מתוך המפתח (אינדקס) בהתאם למה שהוגדר לכם בקבוצה. הבחירה יכולה להיעשות בשני אופנים:

- בחירה על סמך **חיבור ראשוני** לשם/למקום/למושג. למשל: כל חברי הקבוצה מסתכלים ברשימת המקומות, ומתחברים ל"ראשון לציון" כי הם עצמם תושבי ראשון לציון.

- באופן **רנדומלי** על ידי משחק אלף-בית כמו במשחק ארץ-עיר. מישהו מדקלם בלב את האלף-בית, והאחרים אומרים לו לעצור, ומחפשים במפתח (אינדקס) באות שבה עצר. אם יש כמה מילים באותה האות, בוחרים על סמך נטיית הלב כמו בסעיף א'. למשל: יצאה האות ר"ש ובקטגוריה של מקומות יש מספר מקומות ברי"ש. אחד מהם הוא ראשון לציון והחלטתם לבחור בו.

ליד כל מילה (אדם/מקום/מושג) כתובה השנה או השנים שבהן יש פירוט הקשור למילה ולבן-גוריון כמובן. על פי ההכוונה עליכם להגיע לשנה או לשנים הרלוונטיות בחוברת, ולקרוא על הקשר בין האיש/המקום/המושג לבין בן-גוריון.

למשל: ליד ראשון לציון כתובה השנה 1907. קוראים לאט מה אירע באותה השנה ואז מגלים שבן-גוריון עבד במהלך הקיץ ביקב בראשון לציון. שימו לב! המושג שמופיע במפתח (אינדקס) יהיה מודגש. מהו האירוע שעליו מדובר? איזה ציון דרך בחייו של בן-גוריון?

במידה ויש כמה אירועים הקשורים לשם/למקום/למושג, בשלב השני יצטרכו התלמידים להתמקד באחד מהם.

שלב שני (קבוצת האנשים, קבוצת המקומות, קבוצת המושגים):

מחלקים לכל קבוצה את כרטיסי המשימה לשלב השני (נספחים).

הסבר המורה לקבוצות:

כתבו על אחד מדפי ה-A5 בצורה אסתטית ומעוצבת את השנה ואת התמצית של ציון דרך זה. למשל:

1907

עבד ביקב בראשון לציון

בסוף החלק הזה של הפעילות צריכים להיות לכל קבוצה שלושה דפים שבהם ציוני דרך שבחרו ועיצבו.

"ציוני דרך בחייו של בן-גוריון"

- המשך -

דיון בקבוצות

על כל קבוצה להעביר את הדפים שעיצבה לקבוצה אחרת.

כעת על הקבוצה לבחור רק בשניים מתוך שלושת הדפים שקיבלה. יש לבחור על פי מידת החשיבות של האירוע בעיני הקבוצה. לפני הבחירה ננהל דיון קצר במליאה:

- איך מחליטים איזו נקודה חשובה כציון דרך?
- מה הם הקריטריונים?
- ניתן לכתוב על הלוח קריטריונים כעזר, למשל:
- חשיבות ברמה הלאומית.
- מרכזיות האירוע בחייו של בן-גוריון.
- העדפה אישית של חברי הקבוצה.

יצירת תוצר כיתתי - ציר זמן משותף

נקשור חבל שיימתח לאורך אחד מהקירות. נקדים ונתלה בעזרת אטבים דפים ובהם שני ציוני דרך - אחד בתחילת הציר והשני בסוף:

1886 – דוד גרין נולד בפלונסק

1973 – דוד בן-גוריון נפטר בשדה בוקר

כעת יוצג ציר הזמן הכיתתי המכיל את כלל האירועים שבחרה הכיתה כתחנות בחיי בן-גוריון - בעזרת אטבים ייתלו דפי A5 עם ציוני הדרך על פי הסדר הכרונולוגי, בשילוב תמונות שיבחרו התלמידים מתוך מבחר שנביא לכתה (נספח).

סיכום

- האם ההכרזה על עצמאות מדינת ישראל נכללת בין ציוני הדרך?
 - האם נקודת ציון זו הכרחית בעיניכם? מדוע?
 - מה היתה משמעותו של יום הכרזת המדינה (יום העצמאות הראשון) עבור בן-גוריון? ומה משמעותו עבורנו?
- חפשו אחד מציוני הדרך שיש קשר בינו לבין החיים שלכם או של משפחותיכם. מוזמנים לשתף.

"ציוני דרך בחייו של בן-גוריון"

נספחים

כרטיסי משימה לשלב הראשון

אנשים

בחרו בשם של אדם אחד מתוך הרשימה שבסוף החוברת תחת הכותרת "מפתחות". חפשו בחוברת מידע על האיש בשנה או בשנים הרלוונטיות.

מקומות

בחרו בשם של מקום אחד מתוך הרשימה שבסוף החוברת תחת הכותרת "מפתחות". חפשו בחוברת מידע על המקום בשנה או בשנים הרלוונטיות.

מושגים

בחרו בשם של מושג אחד מתוך הרשימה שבסוף החוברת תחת הכותרת "מפתחות". חפשו בחוברת מידע על המושג בשנה או בשנים הרלוונטיות.

כרטיסי משימה לשלב השני

בחרו באירוע שעליו קראתם. הציגו את המידע כ"ציון דרך" בחייו של בן-גוריון, וכתבו את המידע על הדף. בראש הדף ציינו את השנה, ומתחתיה כתבו את הפירוט שקשור לבן-גוריון וגם למילה שנבחרה.

חזרו על המשימה עוד פעמיים נוספות כך שבסופו של דבר יהיו בידיכם שלושה דפים עם שלושה ציוני דרך שונים.

"ציוני דרך בחייו של בן-גוריון"

נספחים

תמונות

בן-גוריון עם חברים (שנות ה-20)

בן-גוריון בצעירותו (1905 בקירוב)

בן-גוריון עם חברו בגדוד העברי, 1918-1919

"ציוני דרך בחייו של בן-גוריון"

נספחים

תמונות

בן-גוריון בשנות ה-30

בן-גוריון נואם בחיפה (1949)

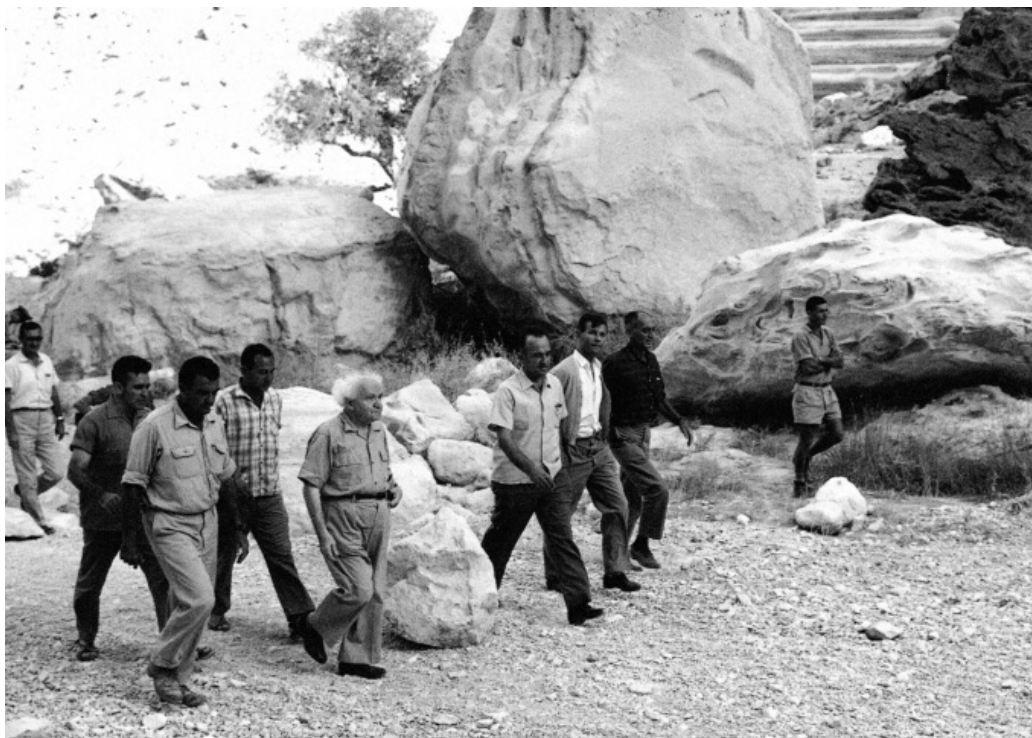
"ציוני דרך בחייו של בן-גוריון"

נספחים

תמונות

בן-גוריון עם נשיא ארצות הברית ג'ון קנדי (1961)

בן-גוריון בטיול בעין עבדת (סוף שנות ה-60)